

ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

**Гадяцький Р.А., аспірант,
Харківський національний аграрний університет
ім. В.В. Докучаєва**

За сучасних умов господарювання великого значення набуває поліпшення якості продукції. Ті підприємства, які не позбулися старих стереотипів, у тому числі нехтування якістю продукції, нині зазнали відчутних втрат у конкурентній боротьбі.

Під якістю врожаю розуміють вміст основних органічних речовин у продукції, що зумовляють мету та доцільність вирощування культури (наприклад, білка в зерні пшениці, цукру в коренеплодах цукрових буряків, крохмалю у бульбах картоплі). Якість продукції можна охарактеризувати як сукупність властивостей, що відображають здатність задовольняти певні потреби відповідно до її призначення. Якісні атрибути продукту мають економічне та естетичне значення для споживачів. Параметри якості сільськогосподарської продукції передбачають врахування таких характеристик як фізичні властивості, внутрішні особливості, вміст поживних речовин, а також дотримання санітарних норм та правил безпеки. Фізичні атрибути (колір, наявність пошкоджень, розміри, спосіб оформлення та параметри пакувальних матеріалів) піддаються візуальній ідентифікації. Внутрішні атрибути (вміст поживних речовин, смакові якості, дієтичні параметри, наявності сторонніх домішок) – це складові компоненти, що мають важливе значення для споживача, і частково їхня оцінка вимагає застосування фізичних або хімічних аналізів.

Якість плодів і ягід регламентується стандартами, які структурно складаються з вступної частини та розділів, де показано класифікацію, технічні умови (вимоги до якості), правила приймання і методи випробовувань, правила пакування, маркування, транспортування та зберігання.

Вимоги до технологічних процесів при виробництві молока сформульовані ДСТУ 46.069 – 2003 «Молоко коров'яче незбиране. Первинне оброблення, зберігання і транспортування. Основні вимоги.» При цьому враховуються затверджені Головним державним інспектором ветеринарної медицини України ветеринарно-санітарні

правила для молочних ферм, які реалізують молоко за прямими зв'язками або у вільний продаж.

У показниках якості харчових продуктів і продовольчої сировини відображено комплекс ознак і властивостей, притаманних даному виду продовольства, що визначають його харчову цінність і споживчі властивості та дають можливість ідентифікації конкретного харчового продукту чи продовольчої сировини. Документами, що підтверджують якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини, можуть бути декларація про відповідність, сертифікат відповідності чи свідоцтво про визнання відповідності, висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи, свідоцтво про державну реєстрацію, гігієнічний сертифікат, ветеринарні документи (ветеринарна довідка, ветеринарне свідоцтво, ветеринарний сертифікат), сертифікат якості та карантинний дозвіл.

Перш ніж обговорювати питання про взаємозв'язок якості продукції з прибутком, отриманим від її реалізації, необхідне розуміння того, що прибуток не є метою виробничої діяльності, а є наслідком задоволення потреб споживача.

Коли підприємець організує своє підприємство, то в першу чергу він визначає для себе – які потреби своїх майбутніх споживачів буде задовольняти його продукція. Якщо розглядати підприємницьку діяльність у цьому ключі, то прибуток є премією за те, наскільки точно підприємець зміг вгадати бажання споживачів його продукції найдешевшим для підприємця способом. І що точніше він вгадає ці потреби, й що повніше продукція підприємця задовольнить ці потреби, то вище буде прибуток. У цьому випадку прибуток є наслідком усієї діяльності підприємця.

При такому підході до оцінки підприємницької діяльності вимоги загального керування якістю, викладені в стандартах ІСО серії 9000, є життєво необхідними для будь-якого підприємства, незалежно від масштабу бізнесу (малого, середнього чи великого).

Успішна діяльність будь-якого підприємства забезпечується випуском продукції, що задовольняє вимогам, описаним у міжнародному стандарті – МС ІСО 9004-1 і викладеним вище. Цей стандарт стверджує, що ці вимоги до продукції можуть бути забезпечені через проектування ефективної системи якості на підприємстві.

Вдалим прикладом зв'язку якості з прибутковістю підприємства є дані наведені у таблиці експортних цін реалізації пшениці за класами якості.

Таблиця 1

Експортні ціни реалізації пшениці за класами якості

Назва товару	Середньозважена ціна за одну тонну з ПДВ, грн.			Ціна USD, середня
	мінімальна	середня	максимальна	
Пшениця м'яка 1 клас	1422,14	1422,14	1422,14	180,00
Пшениця м'яка 2 клас	1343,14	1343,14	1343,14	170,00
Пшениця м'яка 3 клас	1279,93	1279,93	1279,93	162,00
Пшениця м'яка 4 клас	1185,26	1185,26	1185,26	150,00
Пшениця м'яка 5 клас	1145,62	1145,62	1145,62	145,00
Пшениця м'яка 6 клас	845,64	1072,51	1106,11	135,75

Як бачимо, ціна реалізації знаходиться у прямій залежності від класності пшениці, тобто чим якісніший товар, тим вища ціна, а отже і прибутковість.

В той же час прибуток є істотним чинником підвищення якісних показників продукції підприємства.

Саме ці два процеси - вплив якості на прибуток і одночасний вплив прибутку на якість є основою успішної роботи підприємства.

Науковий керівник – к.е.н., доцент Гуторова О.О.

СУЩНОСТЬ И РОЛЬ МАЛОГО БИЗНЕСА В УСЛОВИЯ ПЕРЕХОДА К РЫНОЧНЫМ ОТНОШЕНИЯМ

**Животкова Ю.А., Вознюк Л.А., студенти,
Харьковский национальный технический университет сельского хозяйства имени Петра Василенко**

Предприятие малого бизнеса, по определению Управления малого бизнеса, - это независимо управляемая, не доминирующая в области своей деятельности фирма, отвечающая определенным стандартам размеров в плане количества работников и годового объема поступлений.